

bele čašice, z duhtečo kavo na mizo. „Sedaj pa nam res ne smete že pobegniti!“

Hočeš, nočeš, morala je Tončka zopet sesti. Se vé skrbela je za to, da je sedla na Ivanu najoddalnejši prostor.

Kaj da ste danes tako izvanredno tihi? vpraša jo Ivan, ko je gospa odšla po svojih hišnih opravilih.

Nimam kaj povedati!“ odreže se kratko Tončka.

„No, no, hočem pa počakati! Morda vam čarodejna tekočina razveže jeziček; trdi se namreč, da si zna nežni spol pri čašici kave največ povedati!“

A neletel je slabo Ivan danes se svojo šalo.

Užaljena ga naglo zavrne.

„Menda noče biti konca vašim šalam! Z menoj ste zbijali jih dovolj. Svetujem vam, da si odslej izberete v to koga drugega!“

Srečko se je bil diskretno umaknil. Slutil je, da se bliža nevihta in vedel, da bi bil tej nepotrebna priča. I Savica je prav tiho zlezla do peči, tako, da ona dva zatopljena sedaj v živahno debato, tega skoro opazila nista. Vesela je bila deloma, da se je stvar tako zasukala.

Slučaj jej je prišel na pomoč, ter jo rešil nelahke naloge. Izza peči je junakinja zrla na bojišče Napadovalec se - ve bila je nesrečna Tončka. Dolgo pa ta boj ni trajal. Tončka je Ivanu naravnost povedala, kako o njem misli v zadnjem času. Na vsa njena očitanja pa je ostal miren, še vedno z lahkim smehljajem na ustih.

„Ne, tak ni človek, kojega vest ni čista, misli si Savica, ali je pa tako brezsrčen, da ga vidni znaki njene notranje boli ne ganejo?“ In z večjo pozornostjo poslušala je nadaljni pogovor.

Tedaj nimam pravice misliti o vas slabega? Li ne govore vaša dejanja dovolj? Kaj so pohodi k Milki?“

„H Milki?“ začudi se resnično iznenadjen Ivan

„Da, da, povedalo se mi je, da ste bili že parkrat pri njej!“

Kako so se Tončki oči odprle, ko jej je povedal, da je bil pri tovarišu, ki biva v I. napstropji.

Pretrgale so se goste megle in prvi oživljajoči žarki zasijali so iz krasnih Tončkinih očíj.

Pismo jej je pisal, a ne tako kakor sta hudobnici hoteli. Prosil jo je, naj mu ne šteje v drznost, ako preveč pohaja pod njenim oknom in se preveč nanje ozira. Pisal, da ima najboljši namen, kojega hoče na ta način doseči. Morda jej še kedaj to pové, a sedaj še ne more.

Nemo je pogledovala Tončka izpod čela Ivana, kojemu je že skoro vse odpustila in ga ljubila bolj nego kedaj.

Počasi se je vračala rudečica na njeni polni lici.

Še nekaj bi rada vprašala, rada vedela, a ne upa si s tem na dan. A v tem jo Ivan prehitel mirno dalje govore: Čudno se ti je zdelo, da nisem prišel par dni mimo hiše vaše, kaj ne? Čudno tudi to, da so nežne duhteče najine tovarišice, nosilke pozdravov izostale? Da, srce moje, Tončka moja zlata, ne bodi mi zato huda, a hotel sem te nekoliko kaznovati za tvojo porednost. Pozabljeno naj bo vse! Preč se solzami, duša moja!

Poglej mi v oko kakor nekdanj, nasmehni se zopet svojemu ljubečemu Ivanu. — Tako! sedaj pa si zapomni kar ti v tem svetem trenutku svetujem: Ne igray se nikdar s tem najsvetejšim čutom! Bog ljubezni in Bog sprave podala sta si nad tema dvema bitjema prijazno roki.“

Savica pa je globoko zdihnila pri peči: „Hvala Bogu, da je prišlo tako!“

Otroci in slovenski jezik.

Akoravno se je že toliko govorilo o tem predmetu namreč, da bi slovenske matere si prizadevale uzgojiti otroke v milim nam jeziku, videti je le še vedno i vedno da ta, takorekoč sveta dolžnost, vse opominjanje pada na nekako nerodovitno zemljo, i kako vendar to? Sploh ni mi možno umeti, kako more mati, ako se količakaj zaveda svojega naroda, govoriti otroku v ptujem jeziku, da, v jeziku katerega je morda sama večša le toliko, kar jej treba, katerega si je še le kasneje prisvojila, ali ne; — rajše seza v daljavo — a lepše i boljše — rabi se le v sili — Poglejmo v tej zadevi druge narode — nikdar se ne bode čulo kaj ednacega, da, celo italijanski roditelji se niti kasneje ko otroci uže obiskujejo šolo i ko počne biti neobhodno potrebno učiti se družih jezikov, ne brigajo dosti za to; kako da bi torej v tem obziru naš narod toli zaostajal, zakaj bi se k tolikim drugim lepim lastnostim ne prisvojil še te za nas toli potrebne, da, neobhodne. —

Vprašala sem nekdanj gospo, ki je imela šestletno hčerko, kako da ne govori z njo slovenski, vsaj je ona Kranjica, odgovorila mi je: vsaj sem poskušala, toda kar ne gre ji, mislim, da mora biti ta jezik otrokom jako težko izgovarjati, — verujem tudi jaz, da otrok koji še ne ve razločiti kar je ali ni pravo, koji je prijel takorekoč podlago v ptujem jeziku, se bode branil, a ne zategadelj, da bi težko izgovarjal besede v slovenskem jeziku toda ker rajši govori v jeziku, kojega že ve.

Ni pa zadosti samo z otroci govoriti slovensko, marveč učiti jih tudi, da govore čisto, nepopačeno, naš jezik. To ni za take mlade bistre glavice nikakor težavno, zapomnijo si tako hitro, da se moraš kar čuditi, n. pr. naša petletna Micica rekla mi je, ko smo se šetale po vrtu, pred katerim ide mimo železnica; glejte Gospodična, „Vahtar gre po štreki;“ — tako se ne reče Micica, poslušaj! Vahtar se reče „Čuvaj“, Streka pa „proga“, toraj kako porečeš drugikrat? Čuvaj gre po progi, odgovorila mi je brez dolzega premišljevanja tako ljubeznjivo, da ko bi jo čula kaka nezavedna mati bi marsikatera sklenila tudi svoje otročiče tako učiti. Sicer pa nikar ne mislite, da naša Micica govori vse tako popačeno, ne, ne, to je bilo ravno naključje, drugače pa ju je tako prijetno poslušati ko z nekoliko starejšo sestrico tako lepo skupaj brbljata in si izmislita marsikatero ime-

nitno; tako sta prišli nekega dne k meni s prošnjo, da pišem sestrici v Ljubljano za njen god, da ji namreč voščita vse dobro in da sta ravnokar na njeno zdravje pojedli za dva novčiča bonbončkov, nadalje naj jo vprašam, kako se kaj počuti, — in ali kaj uhaja, da ona in Pepka vedno uhajata, tudi Ti ujdí potem naj te pa iščejo, le kmalu pridi domu, da se bomo vozile s sanmi po hribčku — itd. narekovala je mala Gorenjka.

Taki bi morali biti otroci slovenskih roditeljev i zakaj bi ne bili — ako bi le stariši hoteli?

Se li kdaj obrne na bolje? Upajmo!

Bivša Primorka.

Modne zmote.

Spisala Danica.

II.

Druga zmota na modnem polju je nedrijec. On pač kraljuje že stoletja neomahljivo; a to ga še ni poboljšalo niti za pičico, niti ga napravilo primernejšega za človeško konstitucijo. Beremo sicer vsak dan po dnevnikih anonce o kaki iznajdbi in higijeničnih modricev kar mrgoli. Če si pa stvar natanko ogledaš, je eno kakor drugo. Če ne upliva škodljivo za zdravje, pa ne zado- stuje zahtevam, ki se stavijo do dobrega nedrijca.

Zdaj te pa prosim, draga čitateljica, primerjaj kako podoba iz svojega modnega žurnala s kipom medicijske Venere. Je-li se ti vidi stisnjeni, pretirano ozki život z nedrijcem, baš do vrata segajočim in z visokimi, neokretnimi ramami lepši, nego pa polne, normalno razvite Venerine oblike? In vendar bi se marsikatera naših gospic sramovala, če bi morala z Venerino „široko“ tailo iti na „corso“.

Dosti se je že pisalo in govorilo o škodljivosti tesnega nedrijca. Če bi hotela tukaj vse to ponoviti, bi mlatila s tem le prazno slamo. Naj omenim le, da se je dognalo, da prihaja bledičnost, ta bič našim mladenkam večinoma od njega. Ne izgovarjajte sé, de se počutite prav dobro v teh železnih kleščah. Človek se vsemu privadi, torej tudi temu. A le spominjajte se dneva, ko ste ga dele prvič okoli mladega svojega životka. Takrat se vam je videl pač neznosen. Toda gizdavost premaga vse težave, premagala je tudi to; in privadile ste se res, — v svoj kvar. Gotovo bi pa bilo veliko manj histeričnih in nervoznih ter anemičnih žen, veliko manj težkih in nesrečnih porodov brez tega biča za ženstvo.

Ali bi se me Slovenke res ne mogle odreči tej nespametni pariški noši, ter si vstvariti kaj bolj pametnega, in našemu zdravju bolj primerne- ga? Čemu so nam pač te železne spona, te vrvi, s kojimi se vezemo, da nam skoro sapa uhaja? Če so uže Parižanke toli nespametne, da si kvarijo siloma svoje zdravje, pa bodimo vsaj me bolj modre in ne trobimo v rog naših sester ob Seini.

Smešno se vidi ravnodušnemu opazovalcu, kako se

narodi pulijo in kavsajo zaradi jezikovne razlike, radi verske različnosti in Bog si ga vedi za kaj še vse. Vsak narod hoče biti samosvoj, neodvisen, izviren. Le v noši ne poznamo nobene izviranosti. Nakrat pozabljamó vsi svoje narodnosti. Oboževaje kleči ves človeški rod pred francosko metropolo ter širi po bliskovo po vsem svetu vsako pretirano misel, ki se je rodila v blaziranih glavah nečimernih modnih junakov. Če gre za modo, ne želi biti nihče izviren, tu hočemo biti sami pristni Francozi. Lepe in slikovite naše narodne noše pa ginevajo in kmalo jih sploh ne bode več videti.

Zavržimo tedaj škodljivi modric s železjem. Šaj zadostuje priprosti nedrijček iz močnega platna, kojega zna vsaka količkaj bolj spretna šivilja pravilno sešiti. Tak medrijet ne bode nikdar škodljiv, zadostuje pa popolnoma zahtevam naravnega, nepokvarjenega okusa. — Da treba kroj oblek tudi po tem vravnati, je samo ob sebi umevno. Kaj pa, če bi se uvedla vsaj za domačo rabo krasna naša gorenjska noša? Gotovo bi bila bolj primerna, nego načičkane obleke po francoskem, ali — recimo dunajskem kroju. V tem oziru daje nam lep izgled ruska carica, ki prihaja zvečer k čaju vedno le v narodni ruski noši, ki se ji jako prilega. Črnogorski knez in kneginja nista sploh oblečena drugači nego v narodni noši. A tudi „veliki svet“ v obče je že spoznal kako se narodne noše prilegajo posebno mladim deklicam. O tem nam pričajo takozvani „Dirndl-kostumi“, kojih po leto- višjih kar mrgoli. Zakaj bi se pak ne preselili tudi v salon? — Sicer so pa tudi sedanje nagubančene bluze kakor ustvarjene za nošo brez nedrica, ker oblike bolj zakrivajo. Tesni, života oklepajoči se angleški noši, ki se jame, žal, zopet širiti, pa ne dajmo vkoreniniti se na slovenskih tleh.

Vam pa, slovenska dekleta, bodi rečeno, das Vas bodo možke oči ravno tako dopadljivo gledale, kakor sedaj, a ženil se bode močni spol — še rajši, če bode vedel, da si ne pridobi samo lepe, marveč tudi zdravo in krepko ženko.

Književnost in umetnost.

Le mouvement social en Autriche. La question slo- vène, Paris 1896. (Socijalno gibanje v Austriji: Slovensko vprašanje.) spisal Louis Gumplovicz „Hrvatska misao“ je napisala iz tega spisa glavne misli. Ker je tu nekaj glavnih, momentov o slovenski zgodovini, ki bodo gotovo zanimali tudi bristroumne naše Slovenke, podajemo jim jih z veseljem:

„Zgodovinarji Slovencev niti ne spominjajo — Evropa, kakor da ne zna, da so. Od davnih časov so obdelovali mirno svoje zemlje no, skoro so je naskočili tuji narodi: Kelti, Rimljani a naposled glavno plemo avstrijskih Nemcev — Bavarci.

V to narodno mrtvilo vrgel je, Napoleon I. iskro zasnovavši „Ilirsko kraljevino“. Naredil je da se spoštuje